

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO
RAZŠIRITEV PONUDBE PODJETJA KONGROUP D.O.O.
NA MODULARNE VRTCE

Ljubljana, avgust 2008

MARIN RIBAĆ

IZJAVA

Študent _____ Marin Ribač _____ izjavljam, da sem avtor tega diplomskega dela, ki sem ga napisal pod mentorstvom _____ prof. dr. Aleša Vahčiča _____, in da dovolim njegovo objavo na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne _____ 10.08.2008 _____

Podpis: _____

KAZALO

UVOD	1
1 KONHIŠA	2
1.1 PREDSTAVITEV PODJETJA.....	2
1.2 ZUNANJE IZVAJANJE	2
1.3 PARTNERJI.....	3
1.3.1 Kovinarska Vrhnika d.o.o.	3
1.3.2 Total Panel System™.....	4
2 KONTEJNERSKA GRADNJA	5
2.1 ZAČETKI.....	5
2.2 OSNOVNI GRADNIKI	5
2.2.1 Dimenzije	5
2.2.2 Ločitev glede na konstrukcijo	5
2.2.3 Ločitev glede na uporabo	6
2.2.3.1 Ladijski (angl. shipping) kontejnerji	6
2.2.3.2 Bivalni kontejnerji.....	6
2.3 GRADBENO DOVOLJENJE	6
2.4 TEMELJI IN SPAJANJE	6
2.5 VARNOST	7
2.6 PRIHODNOST KONTEJNERSKE GRADNJE.....	7
3 KONKURENCA	7
3.1 TUJINA	8
3.2 SLOVENIJA.....	8
3.2.1 A1 Container d.o.o.	8
3.2.2 Arcont d.d.....	9
3.2.3 Rem d.o.o.	9
3.3 PRIMERJAVA S KONKURENCO.....	9
4 PREUČITEV PROBLEMA VRTCEV NA PRIMERU MOL.....	10
4.1 VZROKI ZA POVEČANJE VPISA OTROK V VRTCE.....	10
4.1.1 Migracijski dejavniki.....	10
4.1.2 Novela zakona o vrtcih.....	11
4.1.3 Visoka vključenost otrok v vrtce MOL.....	11
4.1.4 Demografski dejavniki	11
4.1.5 Vključevanje otrok iz ostalih občin.....	12
4.1.6 Posebni dejavniki	13
4.2 ALTERNATIVE ZA REŠEVANJE PROBLEMA.....	13
4.2.1 Pridobivanje prostora v osnovnih šolah	14
4.2.2 Racionalizacija prostora v obstoječih oddelkih vrtcev.....	14
4.2.2.1 Adaptacija.....	14
4.2.2.2 Nova navodila pri oblikovanju oddelkov	14
4.2.3 Drugi prostori MOL	15
4.2.4 Zasebni vrtci in koncesija.....	15
4.2.5 Prizidki k vrtcem	16
4.2.6 Nove soseske	16
4.3 PREGLED UKREPOV	17
4.4 ODZIVI JAVNOSTI NA MOBILNE VRTCE	17
4.4.1 Anketa	18
4.5 OSTALE OBČINE PO SLOVENIJI.....	19
5 ZAKONODAJA.....	20

5.1 NAROČNIK	20
5.2 IZVAJALEC.....	21
6 KONČNA CENA VRTCA	22
SKLEP.....	23
LITERATURA IN VIRI	25

KAZALO SLIK

<i>Slika 1: Hiša iz kontejnerjev pokrita s Total paneli (imitacija istrskega kamna).....</i>	<i>4</i>
<i>Slika 2: Anketa o kontejnerskih vrtcih.....</i>	<i>18</i>
<i>Slika 3: Kontejnerski vrtec</i>	<i>19</i>

KAZALO TABEL

<i>Tabela 1: Dimenzije kontejnerjev po ISO standardih.....</i>	<i>5</i>
<i>Tabela 2: Prebivalci Slovenije in MOL, stari 0 let, v obdobju 1999-2007.....</i>	<i>12</i>
<i>Tabela 3: Pregled potrebnih in planiranih dodatnih mest v vrtcih MOL do leta 2015</i>	<i>17</i>
<i>Tabela 4: Vrste prostorov, ki jih mora vsebovati stavba vrtca</i>	<i>21</i>
<i>Tabela 5: Končne cene vrtecev glede na predvideno število oddelkov.....</i>	<i>23</i>

UVOD

Inovacije so gonilo gospodarskega napredka, v povezavi s podjetništvom pa se jim posveča vse več pozornosti. Inovacija je lahko bodisi nov proizvodno-tehnološki postopek, nov izdelek, distribucijski proces ali nova storitev. Za zdravo gospodarstvo je dobro, da se ustanavlja čim več podjetij na osnovi inovacij. Sistem Konhiša (predstavljen bo v nadaljevanju) je iz več vidikov inovacija, ki sama po sebi nima prave vrednosti dokler ni uspešno komercializirana. Ko se izvrši pretvorba ideje (inovacije) v **tržni** produkt ali storitev, takrat šele lahko govorimo o inovaciji. Na podlagi sistema Konhiša se je zato ustanovilo mlado podjetje, ki se ukvarja z načrtovanjem in ponudbo kontejnerskih modulov.

Kontejnerska gradnja je enostavna, hitra in zelo prilagodljiva. V zadnjem času se je v medijih pojavilo nemalo novic o pomanjkanju prostih mest za otroke v vrtcih in ker kontejnerji lahko služijo kot začasna ali stalna rešitev bivanjskega problema, je na trgu nastala poslovna priložnost za ponudbo modularnih vrtcev. Obstoječe poslovne priložnosti ni utemeljen zgolj na osnovi poročanja medijev, temveč ga empirično potrjuje raziskava problema vrtcev na primeru Mestne občine Ljubljana (v nadaljevanju MOL), ki je opisana v četrtem poglavju diplomske naloge in jo je mogoče v precejšnji meri posplošiti tudi na ostale občine v Sloveniji. Bučar in Vahčič (1997, str. 58) opredeljujeta poslovno priložnost kot glavno privlačno silo, ki privede do podjetniškega delovanja. Je eden od ključnih elementov podjetniškega procesa, ki je splet treh prvin: podjetnika-ustanovitelja, poslovne priložnosti in sredstev za uresničitev poslovne priložnosti. Pri tem avtorja opozarjata, da poslovne priložnosti ne smemo enačiti s poslovno zamisljivo, kot to počno neuspešni podjetniki, saj je med njima velika razlika.

Odločitev, ali v določenem podjetju ponuditi nov proizvod in razširiti svoj prodajni asortiman, ni lahka. Taka poteza zahteva spremembo in prilagoditev proizvodnega programa, iskanje novih trženjskih kanalov, razvoj novega izdelka, morda opustitev prodaje starega itn. V mojem diplomskem delu ne bo govora o popolnem zasuku v smislu »prodaje jabolk namesto hrušk«, ampak zgolj za prehod na eno izmed možnosti, ki jih kontejnerska gradnja ponuja, kar močno olajša proces diverzifikacije.

Diplomsko delo je sicer razdeljeno na šest poglavij. V prvem opišem podjetje Konhiša, naše partnerje in z njimi povezano zunanje izvajanje ter vizijo razvoja podjetja. Sledi kratek tehnični del predstavitve kontejnerske gradnje skozi sistem Konhiša. Podal sem tudi pregled in oceno konkurence, ki se nahajata v tretjem poglavju. Že omenjeni problem vrtcev je opisan v četrtem delu naloge in je narejen na primeru Mestne občine Ljubljana. Ponuja seznam vzrokov za nastalo situacijo, opozarja na alternativne načine reševanja problema ter ponudi pregled potreb po kapacitetah v ljubljanskih vrtcih. Ker gre pri vrtcih za strogo regulirane predpise gradnje sem se v petem poglavju posvetil pravnemu vidiku in

obveznostim, ki jih bomo morali izpolnjevati. V zadnjem delu sem podal še izračun za končno ceno vrtca, kar bo na koncu ponudbo smiselno zaokrožilo.

1 KONHIŠA

1.1 PREDSTAVITEV PODJETJA

Osnovna dejavnost Konhiše po standardni klasifikaciji dejavnosti (SKD) je F41.200 Gradnja stanovanjskih in nestanovanjskih stavb, ki spada pod gradbeništvo. Pravno organizacijska oblika Konhiše je samostojni podjetnik. Za uresničitev ciljev povezanih z zagonom podjetja iščemo znesek v višini 50.000 €.

Osnovni gradnik sistema Konhiša je najbolj množičen 20' ISO kontejner (dimenzije 6,055m x 2,435m x 2,80m). Sistem uvaja štiri nove načine spajanja, ki ustvarjajo razgibano arhitekturo in nova prostorska razmerja med kontejnerji. Prostori so dobro osvetljeni, kvaliteta bivanja in vgrajenih materialov pa je vsaj enakovredna klasični gradnji. Avtor sistema Konhiša je Jure Kotnik u.d.i.a., ki je pripravljen na komercializacijo ideje, pod pogojem, da se mu prizna lastniški delež v novonastalem podjetju. Iz tega in več drugih razlogov v kratkem načrtujemo prenos dejavnosti in preoblikovanje samostojenga podjetnika posameznika v gospodarsko družbo - družbo z omejeno odgovornostjo (d.o.o.). Ob spremembi pravno organizacijske oblike se bo spremenilo tudi ime podjetja iz Konhiše v **KonGroup**. Pri planiranju tega podjetja je potrebno poudariti, da je prvotni cilj preoblikovanja in preimenovanja v KonGroup možnost nadgradnje in razširitve ponudbe sistema Konhiša, kateri se posveča zgolj bivalnim enotam – hiše, stanovanja, vikendi. Paleta produktov, ki jo bo ponujal KonGroup, se bo v prihodnosti zaradi velikih možnosti, ki jih kontejnerska gradnja ponuja, še razširila. Če hočemo, da bodo novi produkti uspešni, je potrebno spremljati dogajanje na trgu in uspešno ocenjevati in prepoznavati poslovne priložnosti. Trenutno deluje v timu pet ljudi, trije ekonomisti in dva arhitekta. Podjetje se je na tekmovanju Slovenski start-up leta 2008 izmed 43 udeležencev, uvrstilo med 8 finalistov, s čimer smo pridobili veliko novih izkušenj, spoznali mnoge vplivne ljudi iz podpornega okolja za podjetništvo ter temu primerno povečali svoj socialni kapital.

1.2 ZUNANJE IZVAJANJE

KonGroup ima namen nekatere poslovne aktivnosti dati v zunanje izvajanje (angl. *outsourcing*). Preden se posvetim našim partnerjem bom za začetek podal nekaj definicij zunanjega izvajanja. Dragonetti, Dalsace in Cool (2003, str. 29) »outsourcing« opredeljujejo kot prenos določene aktivnosti (dela poslovnega procesa), ki se je pred tem izvajala znotraj matičnega podjetja, v neko drugo podjetje. Tako lahko zunanje izvajanje dejavnosti relativno ozko definiramo kot tok določene aktivnosti iz notranjosti podjetja navzven. Po Greaverju (1999, str.3) je zunanje izvajanje dejavnosti pogodbeni proces nekaterih ponavljajočih se notranjih aktivnosti in odločitev podjetja na zunanje izvajalce. Pri tem pa ne gre zgolj za prenos aktivnosti, temveč pogosto tudi za prenos pravic

odločanja in poslovnih prvin. Pravice odločanja pomenijo odgovornost sprejemanja odločitev, ki so v povezavi z prenesenimi aktivnostmi. Ljudje, oprema, tehnologija ter objekti pa spadajo med poslovne prvine. Za Grossmana in Helpmana (2003, str. 136) je zunanje izvajanje veliko več kot le nakup določenega (pol)proizvoda oziroma storitve, saj zajema iskanje partnerja s katerim mora matično podjetje vzpostaviti bilateralen odnos. Ta partner mora biti sposoben producirati proizvode ali izvajati storitve, ki so po meri potreb matičnega podjetja. Pogosto, a ne vedno, se ta dvostranski sporazum overi s pogodbo, toda tudi v tem primeru matičnemu podjetju ni zagotovljeno, da bo partner obljubljene aktivnosti izvajal z istim trudom in doslednostjo, kakor pa bi to počelo matično podjetje. Iz tega vidika prinaša zunanje izvajanje za vsako podjetje določeno stopnjo tveganja. KonGroup se bo za tako potezo odločil, ker bi trenutna investicija v proizvodne kapacitete zahtevala precej večji finančni vložek kot sicer. Poleg tega že dolgo velja, da vsega vsi pač ne morejo delati, zato je danes zunanje izvajanje pogosta praksa medpodjetniškega sodelovanja. Vsak naj torej dela, tisto v čemer je dober, če ne najboljši. To bo podjetju KonGroup omogočilo, da se bolj posveti drugim poslovnim funkcijam, kot so na primer raziskave in razvoj (R&R), trženje ter prodaja. Prav tako bo več časa ostalo za organizacijo in optimizacijo procesov povezanih s transportom, dobavo in končnim sestavljanjem enot.

1.3 PARTNERJI

1.3.1 Kovinarska Vrhnika d.o.o.

S ciljem dogovora o outsourcingu proizvodnje modularnih enot smo opravili sestanek v podjetju Kovinarska Vrhnika d.o.o., ki že ima izkušnje z izdelovanjem samostojnih enot za kampiranje, ki se po procesu izdelave le malenkostno razlikujejo od modularnih kontejnerskih enot. V podjetju so nam zatrdili, da so pripravljeni in odprti za sodelovanje, saj se ne bojijo vključevati v različne projekte in prisluhniti novim idejam. Podjetje Kovinarska Vrhnika d.o.o. je v lasti podjetja Weidner GmbH iz Nemčije, ki je pred časom kupilo večinski delež. Kot svoje glavne prednosti na Vrhniki izpostavljajo visoko kakovost izdelkov, izpolnjevanje dobavnih rokov ter konkurenčne cene. Gre za podjetje s petimi desetletji tradicije v proizvodnji kovinskih izdelkov in konstrukcij, načrtovanju in izdelavi nadgradenj za tovorna vozila in proizvodnji specialnih vozil. V zadnjih letih so proizvodni program še dodatno razširili s programi palet za avtomobilsko industrijo, specialnih kamernih ohišij iz nerjavečega jekla, izdelki iz gume, lovilci isker, fitness napravami in profesionalno fotografsko studijsko opremo. Poleg naštetega poslovnim partnerjem nudijo izdelavo najrazličnejših kovinskih izdelkov po njihovih željah, kakor tudi proste kapacitete na strojih za laserski in plamenski razrez ter krivljenje pločevine, vse vrste varjenja, strojno obdelavo in ostale usluge iz aktivnosti predelave kovin. Tim mladih strokovnjakov skrbi za hitro in kvalitetno računalniško podprto načrtovanje za lastne potrebe in za potrebe njihovih partnerjev. KonGroup ima namen tako predelovati obrabljene kovinske kontejnerje kot tudi po potrebi naročati kovinska ogrodja, katere se nato s stenski paneli preuredi v bivalni prostor. V bližini sedeža podjetja Kovinarska Vrhnika je tudi samostojni

podjetnik, katerega osnovna dejavnost je peskanje, kar je dobrodošlo, saj je potrebno obrabljene transportne kontejnerje pred predelavo speskatati, da preprečimo korozijo. V prihodnosti pričakujemo, da bomo primorani proizvodnjo preseliti na cenejši trg delovne sile kot pa je slovenski. Zanimive so predvsem države bivše Jugoslavije in Vzhodna Evropa.

1.3.2 Total Panel System™

Gre za mednarodno podjetje iz Barcelone, ki izdeluje fasadne panele, kateri imajo pomembno lastnost, da so zelo kompatibilni za nameščanje na kontejnerje. Panele se pritrdi preko podkonstrukcij pri zračenih fasadah ali pa kar direktno na zid. Pri nas je mogoče panele kupiti preko podjetja Design Haus d.o.o. iz Maribora. Tam znaša cena od 50 - 60€ na panel, ki ima površino 3,7m². Na sestarku v Španiji so nam ob večji količini naročila obljubili ceno od 30 - 40€ na panel. Dobavni rok je 3 do 5 dni, če je panel na zalogi in največ pogodbeno 21dni. Ves prevoz poteka preko tovornjakov.

Slika 1: Hiša iz kontejnerjev pokrita s Total paneli (imitacija istrskega kamna)

Vir: Konhiša, 2006.

Total paneli se lahko uporabljajo tako zunaj kot znotraj bivalne enote in so eden od temeljev preobrazbe kontejnerjev v na videz bolj všečne enote, s čimer se razbija predsodek o »pločevinastih zabojnikih«. Kot je prikazano na sliki 1 dobi modularna enota popolnoma nov zunanji izgled (opeka, kamen, les), prav tako pa lahko paneli služijo kot element, ki notranjosti prinesejo neko dodano vrednost. Po želji kupca se lahko objekt obleče tudi v naravni les, kar je dražje, a v zadnjem času zelo popularno. Za dobavo avtentičnega lesa bo potrebno partnerja najti drugje, ponudnikov v Sloveniji pa je precej.

2 KONTEJNERSKA GRADNJA

2.1 ZAČETKI

Z nastankom kontejnerskih terminalov v pristaniščih so tam stale do osem višin naložene strukture, podobne zgradbam in prav ta podobnost je arhitekta gnala h uporabi kontejnerjev za stanovanjske namene. Poleg tega jih je spodbujala še racionalnost sistema, možnost premikanja ter nizka cena. Prvi projekti so se pojavili sredi devetdesetih let in sicer bolj kot umetniški eksperimenti. Gradnjo teh alternativnih bivanjskih rešitev so in še danes spodbujajo vedno višje cene nepremičnin. Poleg tega je potrebno v obzir vzeti še zunanjetrgovinska nesorazmerja zaradi katerih prihaja do presežkov transportnih kontejnerjev, ki se jih da ponovno uporabiti in predelati v stanovanjske enote, namesto, da propadajo in obremenjujejo naravno okolje.

2.2 OSNOVNI GRADNIKI

2.2.1 Dimenzije

Po ISO standardih se velikost kontejnerjev meri v čevljih (foot). Najbolj proizvajana kontejnerja sta ISO 20' in ISO 40'. Širina je za vse enote enaka, saj so tako kontejnerji usklajeni s prometnim sistemom. ISO 20' kontejner lahko prevažamo s tovornjakom brez posebnega dovoljenja. Veliko prednost predstavljajo različne dolžine kontejnerjev, ki tako omogočajo veliko svobode pri prostorskem manipuliranju.

Tabela 1: Dimenzije kontejnerjev po ISO standardih

Dimenzije	8' x 10'	8' x 15'	8' x 20'	8' x 24'	8' x 30'	8' x 40'
Višina	259/281/ 286cm	259/281/ 286cm	259/281/ 286cm	259/281/ 286cm	259/281/ 286cm	259/281/ 286cm
Širina	243,5cm	243,5cm	243,5cm	243,5cm	243,5cm	243,5cm
Dolžina	298,9cm	455cm	605,5cm	733,5cm	912cm	1.211cm

Vir: Konhiša, 2006.

2.2.2 Ločitev glede na konstrukcijo

Poznamo tri kontejnerske sisteme, ki se med seboj ločijo po načinu gradnje in posledično konstrukciji. Varjeni kontejnerji so tisti, katerih ogrodje in stene so fiksne in nerazstavljive. Sledi drugi sistem s fiksnim ogrodjem in izmenljivimi stenami. Tretji sistem pa je v celoti razstavljiv kontejner (t.i. transpak kontejner), ki je razstavljen in zložen v paket dimenzij 6,055m x 2,435m x 60cm. Razlika je le v višini, kar omogoča, da se hipotetično v en

prazen 20' kontejner zloži štiri transpak enote. Povedano drugače, tak paket zavzame pri transportu le četrtno siceršnjega prostora kontejnerja. Ogrodje in stene se med seboj privijačijo.

2.2.3 Ločitev glede na uporabo

2.2.3.1 Ladijski (angl. shipping) kontejnerji

So najštevilčnejši predstavniki kontejnerjev, zato je najlažje dosegljivi, a imajo to slabost, da je potrebno precej dela pri predelavi v kvalitetne bivalne enote, saj sestojijo zgolj iz kovinskih sten in konstrukcije. Izdelani so za transport blaga in v ta namen dodatno ojačani v vseh štirih kotih kontejnerja, da lahko prenesejo zlaganje v višino.

2.2.3.2 Bivalni kontejnerji

To so ISO kontejnerji namenjeni bivanju. Največkrat se uporabljajo za namestitve vojakov, delavcev, beguncev in ob naravnih nesrečah. Bivalni kontejnerji zadovoljujejo osnovne bivanjske potrebe, medtem, ko se v podjetju Konhiša trudimo to raven preko predelave dvigniti na vsaj tisto, ki je enaka bivanju v montažni ali klasični hiši. Ker so ti moduli že narejeni z namenom bivanja je predelava v kvalitetnejše bivalne enote lažja kot pa pri ladijskih kontejnerjih.

2.3 GRADBENO DOVOLJENJE

En sam kontejner ne potrebuje gradbenega dovoljenja, zato ga je posamično mogoče predelati v učinkovite vikend enote, ki so lahko v celoti samooskrbne. Vse večje kvadrature pa v okviru trenutne zakonodaje potrebujejo gradbeno dovoljenje. Tudi kontejnerske strukture, tako kot ostale objekte, zavezuje spoštovanje smernic gradnje, ki so za vsako parcelo zapisane v lokacijski informaciji. Ob upoštevanju le-teh ni težav s pridobitvijo gradbenega dovoljenja.

2.4 TEMELJI IN SPAJANJE

Kontejnerji se postavijo na točkovne temelje, pasovne temelje ali na temeljno ploščo, pri čemer je potrebno zagotoviti vertikalni iztok vode iz odtočnih cevi v vogalih. Med seboj se spajajo s posebnim spojnim materialom v širino, dolžino in višino. Spajanje v dolžino in širino je neomejeno medtem, ko je spajanje bivalnih kontejnerjev v višino brez dodatne konstrukcije mogoče le v dve etaži. Večjo etažnost se zagotovi s točkovno ojačitvijo bivalnih kontejnerjev v kotih. Če se modul že v osnovi sestavlja iz predelanih ladijskih kontejnerjev, potem težav z nalaganjem v višino ni, saj mora biti ta tip kontejnerjev po ISO standardih že ojačan.

2.5 VARNOST

Kontejner brez dodatnega zavetrovanja prenese veter 130 km/h. Na ostale naravne vplive je dobro pripravljen, saj sta fasadna pločevina in jeklena konstrukcija zaščiteni s posebnim premazom, ki ju ščiti pred ognjem. Notranje obloge – mavčne plošče so tudi požarno varne. Prav tako je tovrstna gradnja zaradi nizke skupne teže hiše in majhne mase ob poružitvi na človeka potresno zelo varna.

2.6 PRIHODNOST KONTEJNERSKE GRADNJE

Z razmahom mednarodnega poslovanja, čezoceanskih prometnih tokov ter meddržavne izmenjave blaga se je uporaba kontejnerjev hitro in močno razširila. Da je danes še vedno v porastu priča podatek, da naj bi se kar 90% vsega svetovnega tovora prepeljalo v kontejnerjih. Po ocenah iz leta 2005 je na svetu 18 milijonov kontejnerjev, ki napravijo okoli 200 milijonov poti letno (Wikipedia, 2008). O razsežnostih »kontejnerske revolucije« v transportu ni dvoma. Je možno, da bodo zabojniki doživeli drugo pomlad in da se približujemo »kontejnerski revoluciji« v gradnji?

Kresal (2004, str. 15) priznava, da v današnjem razvoju arhitekturne tehnologije ni nič umetniškega in da ga usmerjajo trije med seboj prepletajoči se pojavi: v največji meri je to ekonomika, tu pa sta še potrošništvo in inovativnost. Ekonomske zakonitosti v kontejnerski gradnji se kažejo v krajšanju časa izdelave (prefabricirano, enostavno), nizkoenergijskih tehnologijah (ekološko, reciklaža), zniževanju vzdrževalnih stroškov (kvalitetno, enostavna menjava dotrajanih elementov, nekorozivno) ter manjšanju mase elementov (tanko, lahko). Ideja potrošništva se sklaplja s kontejnersko gradnjo skozi prizmo trendov večanja izbora elementov (individualizem, bogata ponudba različnih oblik) in krajšanja časov uporabe (fleksibilno, hitro zamenljivo). Inovativnost, človeška naravna želja po nečem novem, pa je pravzaprav tista, ki je spodbudila razmišljanje o kontejnerski gradnji, ki tako ustreza vsem smernicam in trendom sodobne arhitekturne tehnologije. Le-ta pa riše pot arhitekturi sami. Glavni razlog zakaj postaja kontejnerska arhitektura vse bolj privlačna gre iskati predvsem v ceni. Visoka rast cen nepremičnin pred kreditno krizo v ZDA je prisilila ljudi, da se poženejo v iskanje novih oblik gradnje in raziščejo alternativne oblike bivanja. Velja izpostaviti tudi poseben draž te oblike bivanja, to je individualnost, ki jo spremlja na vsakem koraku (barva in divji vzorci fasade, poljubna oblika postavitve ipd.).

3 KONKURENCA

Hiter pregled konkurence doma in v tujini bo opisal že obstoječe igralce na trgu kontejnerskih modulov, ki nam utegnejo pri ponudbi vrtcev konkurirati ali pa to že počno. Sprva moramo opredeliti konkurenco glede na dejavnost. Če gledamo znotraj naše dejavnosti, tj. gradnja stanovanjskih in nestanovanjskih hiš, potem je konkurentov zelo veliko. S to dejavnostjo se po podatkih Poslovnega informatorja Republike Slovenije pri nas ukvarja kar 4732 podjetij, zato je potrebno konkurenco definirati ožje. Obstaja težava,

ker SKD nima definirane dejavnosti z imenom kontejnerska ali modularna gradnja. Še najbližje je klasifikacija C25.110 Proizvodnja kovinskih konstrukcij in njihovih delov, ki se uvršča med predelovalne dejavnosti ali pa N77.390 Dajanje drugih strojev, naprav in opredmetenih sredstev v najem in zakup, pri čemer podjetja kontejnerje oddajajo v najem. Torej, naši konkurentje so podjetja, ki se ukvarjajo s kontejnersko gradnjo ali z izdelovanjem in prodajo kontejnerskih bivalnih enot. Zavoľo lažjega pregleda konkurentov bom predpostavil, da so vse ostale oblike gradenj zgolj substituti (nadomestki) za naš izdelek in obratno. Poleg proizvodov vseh gradbenih podjetij, so substituti še vse oblike alternativnega reševanja problema vrtcev, ki so našteje v četrtem poglavju pričujočega dela.

3.1 TUJINA

Zanimivo je, da je podjetij, ki se ukvarjajo bodisi z načrtovanjem ali pa gradnjo kontejnerskih enot, po svetu presenetljivo veliko. Tak je na primer arhitekturni biro LOT-EK iz New Yorka, ki se ukvarja z idejnimi rešitvami in umetniškimi manifesti, pri čemer se posvečajo skoraj izključno kontejnerjem, nekaj projektov pa so tudi realizirali. Podjetje Tempohousing iz Amsterdama gradi študentska naselja in samostojne kontejnerske enote ter izdeluje projekte po naročilu, kot je na primer predvideni hotel v Nigeriji. Na Škotskem in v Londonu pa je Urban space management postavil dva tako imenovana kontejnerska mesta (angl. *container city*), ki premoreta večkontejnerske strukture s po 22 stanovanji. Velika večina podjetij in projektov prihaja iz razvitega (zahodnega) sveta. V Evropi prednjači Nizozemska, drugod ZDA.

3.2 SLOVENIJA

Kljub temu, da je percepcija »živeti v kontejnerju« v Sloveniji še vedno domala nesprejemljiva, obstajajo nekatera podjetja, ki se z gradnjo kontejnerskih struktur že ukvarjajo. Pri tem je potrebno poudariti, da tu še ne gre za klasično prodajo hiš, ampak gre za pisarniške, sanitarne in sejemske module. V ponudbi se najde tudi kontejnerje za gradbišča, namenjene prehranjevanju delavcev ipd., torej bolj začasne kontejnerske rešitve ob seveda klasični ponudbi transportnih kontejnerjev (skladiščni in hladilni). Ker je bilo v zadnjem času veliko govora o povečanju kapacitet v vrtcih, sta dve od podjetij to priložnost že izkoristili in mobilne, začasne vrtce že ponujata.

3.2.1 A1 Container d.o.o.

Podjetje iz Celja je hčerinska družba podjetja A1 Container Austria GmbH, ki ima podružnico tudi na Madžarskem. Ponujajo fleksibilne kontejnerske rešitve. Svoja skladišča imajo poleg Celja še v Logatcu in Mariboru. Njihova ekipa monterjev ima izkušnje iz gradbišč po vsej Evropi in je za natančno delo s kontejnerskimi konstrukcijami visoko usposobljena. Odlikuje jih predvsem zanesljivost in fleksibilnost. Dodatna dela, kot je npr.

izdelava nadstrehe, stopnic in veliko drugega izvedejo hitro in cenovno ugodno saj imajo večletne izkušnje in znanje tudi s področja dodatnih del pri montaži kontejnerjev. Dolgoletne izkušnje partnerjev in sodelovanje z različnimi špediterji, jim omogočajo, da najdejo cenovno najugodnejšo in najprimernejšo varianto za dobavo. Uredijo tudi posebne Transporte, kot je npr. prevoz tovora zunanje širine preko 3m, zelo zanimiv pa je podatek, da po potrebi dostavijo kontejner v gore s posebnim helikopterjem. Cene za tak prevoz niso objavili. A1 Container pomaga tako pri planiranju kot izvedbi novih prostorskih potreb. Izdelujejo tudi bivalne enote po naročilu. Kontenerje vseh vrst pa pri tem prodajajo in dajejo v najem.

3.2.2 Arcont d.d.

Glavno vodilo ponudbe podjetja Arcont, ki gradi na 50-letni tradiciji, so ugodne, hitre ter kakovostne prostorske rešitve s poudarkom na prilagajanje zahtevam njihovih kupcev in vzdrževanje osebnega pristopa, kar skušajo dopolniti z odlično servisno mrežo. Kot nosilci evropskega certifikata kakovosti ISO 9001 s sodobno tehnologijo razvijajo in izdelujejo proizvode iz kvalitetnih materialov. Proizvajajo sanitarne enote ter bivalne objekte po naročilu.

3.2.3 Rem d.o.o.

Uspešno podjetje iz Trebnjega je znano po tem, da je stkalo zelo uspešno partnerstvo s slovensko podjetniško zvezdo Trimom d.d.. So srednje veliko podjetje, ki ima pomembno vlogo na področju proizvodnje bivalnih kontejnerjev tako v Sloveniji kot tudi v Evropi. Specializirali so se na področju proizvodnje kontejnerjev in montažnih objektov s poudarkom na sanitarnih in bivalnih kontejnerjih ter v izdelavi večjih zahtevnih večnamenskih projektov - tako imenovanih kontejnerskih zloženek. Intenzivnemu zaposlovanju visoko-strokovnega tehničnega kadra pripisujejo vsakoletno povečanje obsega proizvodnje in dvig ravni kakovosti izdelkov. Njihov proizvodni program podjetja sestavljajo večnamenski kontejnerji (pisarniški, sanitarni, skladiščni, transportni), sestavljeni kontejnerji ali zloženke (pisarne, moteli, šole, vrtci, saloni), notranja in zunanja oprema za kontejnerje (vrata, okna, strehe, stopnice), preoblikovana pločevina (atike, obrobe) in jeklene konstrukcije. Poleg naštetega opravljajo še razne storitve od katerih sta glavni projektiranje montažnih objektov in montaža. V namene doseganja cilja, ki je usmerjen v proizvodnjo visoko zahtevnih montažnih objektov, so v lanskem letu odprli nov poslovno-proizvodni objekt.

3.3 PRIMERJAVA S KONKURENCO

Nekaj konkurentov je vrtce že ponudilo. Kaj pa je tisto kar nas razlikuje od njih, kar nas dela boljše, slabše? Zasedil sem vzorec, da so podjetja v Sloveniji, ki ponujajo kontejnerske module namenjene za vrtce, šole, pisarne ipd. na te proizvode prešla

evolucijsko, ko se je na trgu pojavila potreba, saj so sprva ponujali zgolj transportne zabojnike. Zato ima večina od njih še danes kot glavno dejavnost po SKD opredeljeno C25.110 Proizvodnja kovinskih konstrukcij in njihovih delov, ki se uvršča med predelovalne dejavnosti, medtem ko se bo KonGroup posvečal zgolj predelavi kontejnerjev v kvalitetne bivalne enote in modularno gradnjo, kar zoža fokus in nas zato postavlja v prednost napram drugim. Ob vizualnem pregledu obstoječe ponudbe opažam, da je prostora za izboljšave še veliko. Premalo je posvečanja zunanjemu izgledu modularnih enot, ki je pogosto glavni krivec za nenaklonjenost ideji kontejnerske gradnje. Veliko rezerve ima tudi ekološko zavedno recikliranje presežnih in odsluženih transportnih kontejnerjev v bivalne enote. Imamo še eno prednost, saj že danes kot mlado in inovativno podjetje v center našega dela postavljamo dizajn (angl. *design*), ki skozi interdisciplinarnost osvetljuje pot do inovativnih, kvalitetnih, tehnično izvedljivih, uporabniku prijaznih in ekonomsko upravičenih proizvodov. Tom Peters, svetovno znani guru na področju managementa, postavlja dizajn v center podjetniške aktivnosti. Mnogi ga smatrajo kot nek finalni, površinski popravek proizvoda ali storitve, medtem ko je v resnici vse prej kot to, saj bi moral biti integriran v vse procese, ki se izvajajo v podjetju. Saša J. Maechtig, slovenski arhitekt, oblikovalec in profesor na ALUO, je označil dizajn za humanizacijo tehnologije (osebna komunikacija, 15. Februar, 2008) in tako v dveh besedah povzel njegovo bistvo. Izdelki konkurentov iz tujine so s stališča dizajna veliko bolj napredni kot izdelki domačih konkurentov.

Izpostaviti je treba tudi naše slabosti. Zavedamo se, da na račun mladosti izgubimo na izkušnjah. Tu so konkurentje, predvsem kar se tiče izdelave, transporta in finalnega sestavljanja enot v močni prednosti. Rešiti moramo tudi nekaj tehnoloških vprašanj. Za proizvodnjo smo že našli partnerja in morda se zgodi, da se namesto boja s konkurenti na določenih področjih, z enim od njih dogovorimo za sodelovanje.

4 PREUČITEV PROBLEMA VRTCEV NA PRIMERU MOL

4.1 VZROKI ZA POVEČANJE VPISA OTROK V VRTCE

MOL se v zadnjem obdobju sooča z občutnim pomanjkanjem kapacitet za izvajanje dejavnosti vrtcev, zlasti v programu prvega starostnega obdobja (od 1-3 let), medtem ko je prostora v programu drugega starostnega obdobja dovolj. »Krivcev« za opisani pojav je več. Nekateri veljajo za vse občine v Sloveniji, drugi pa so specifični za mesto Ljubljana. Pregled vzrokov za pomanjkanje prostih mest v vrtcih služi kot dokaz za obstoj poslovne priložnosti in predstavlja temeljno izhodišče za odločitev o razširitvi ponudbe.

4.1.1 Migracijski dejavniki

Ljubljana se sooča s posledicami, ki jih prinaša mesto kot prestolnica Slovenije in osrednje mesto v regiji, ki zaposluje veliko ljudi, ne samo iz okoliških krajev, marveč tudi bolj

oddaljenih. Zaradi dnevne delovne migracije se v ljubljanske vrtce vključuje tudi veliko število otrok iz drugih občin, za katere je sicer po zakonodaji dolžna poskrbeti občina stalnega prebivališča. Poleg tega se mesto širi, kar migracije še krepi. Opazna je rast gradnje novih sosesk, tudi tistih z neprofitnimi stanovanji, kateri so namenjeni mladim družinam z otroki, zato se utegne problematika v prihodnosti še povečati.

4.1.2 Novela zakona o vrtcih

Osrednji cilj novele, ki je stopila v veljavo 31. marca 2008, je povišati delež otrok, vključenih v predšolsko vzgojo. Prinaša predvsem finančno pomoč staršem, ki se bo v prihodnjih letih še okrepila. Zaradi novosti, ki drugemu otroku v vrtcu od septembra letos zagotavlja brezplačen vrtec, je bilo pričakovati večje zanimanje za vpis. V času priprave novele so občine opozarjale na predvideno pomanjkanje prostih mest v prvem starostnem obdobju, a jim vlada za reševanje problema dodatnega denarja ni namenila, novelo pa so vseeno sprejeli. Tako je breme dodatnih stroškov padlo na občine, hkrati pa so se znašle v težkem položaju, ko želijo starši svojo z zakonom določeno pravico izkoristiti, občine pa te pravice zaradi učinkov druge zakonodaje ne morejo zagotavljati v tako kratkih rokih. Novela poleg brezplačnih vrtcev za drugega in naslednje otroke, ki bi hkrati obiskovali vrtec, odpira tudi širše možnosti apliciranja obstoječih oziroma odpiranja novih oblik predšolske vzgoje, od krajših programov in vzgojno-varstvene družine do varuha na domu z namenom zmanjšanja oziroma eliminiranja sivega trga na tem področju.

4.1.3 Visoka vključenost otrok v vrtce MOL

Kljub temu, da naj bi šele Novela zakona o vrtcih resno pripomogla pri večji vključenosti otrok v predšolsko vzgojo, je Ljubljana izredno visok odstotek vključenih otrok v vrtce že dosegla. Tako so ocenjevali 65-68% vključenost generacije otrok od 1 leta do vstopa v šolo v MOL, medtem ko je ta podatek za leto 2005 znašal 79,1% in je za 15,5 odstotne točke večji kot je povprečje v Sloveniji. V zadnjem šolskem letu 2007/2008 pa znaša že 82,5%, kar je za dobro petino več (21,3%) kot je povprečje na državni ravni. Doseženo naj bi bilo posledica pozitivnih družinskih politik in sistemskih ukrepov. MOL za izboljšanje dostopnosti družin do vrtca za otroka iz svojega proračuna daje visoke dodatne finančne subvencije za starše, tako da starši plačujejo v povprečju 22-25% stroškov vrtca, medtem ko bi po pravilniku Ministrstva za šolstvo in šport (v nadaljevanju MŠŠ) morali v povprečju prispevati okoli 35%. Da so lahko zagotovili povečano vključevanje otrok v vrtec, so od leta 2004 (651 oddelkov) do leta 2008 (697 oddelkov) povečali kapaciteto v ljubljanskih vrtcih za 46 oddelkov in s tem zagotovili dodatno vključitev več kot 800 otrok.

4.1.4 Demografski dejavniki

Na trenutno pomanjkanje prostih mest vpliva tudi nepričakovana rast števila otrok, starih od 1-3 let, kar je bilo po besedah MOL ob pripravi strategije razvoja predšolske vzgoje v

letu 2006 nemogoče predvideti. Takrat so ocenjevali, da bo ob zasledovanju cilja 70% vključenosti otrok v prvem in 100% vključenosti v drugem starostnem obdobju in takratnem obsegu kapacitet, dovolj prostora v vrtcih vse do leta 2013. Iz tabele je razvidno, da je bilo leta 2005 otrok med 1. in 3. letom starosti približno 4.700, v vrtcih pa so glede na izkušnje z vključenostjo zagotavljali okoli 3800 prostih mest, kar je garantiralo vpis 81% otrok tega starostnega obdobja. V zadnjih dveh letih je bilo otrok te starosti v MOL nekaj manj kot 5200, kar je povečanje za 430 otrok oziroma za 9,1%.

Tabela 2: Prebivalci Slovenije in MOL, stari 0 let, v obdobju 1999-2007

Leto	Slovenija	Verižni indeks	Bazni indeks (baza=99)	MOL	Verižni indeks	Bazni indeks (baza=99)	Delež rojstev (MOL /Slo)	Število otrok starih 1-3 leta
1999	17478	/	100,0	2155	/	100,0	12,30%	
2000	18241	104,4	104,4	2339	108,5	108,5	12,80%	
2001	17529	96,1	100,3	2165	92,6	100,5	12,40%	4504
2002	17597	100,4	100,7	2219	102,5	103,0	12,60%	
2003	17194	97,7	98,4	2170	97,8	100,7	12,60%	4389
2004	17910	104,2	102,5	2336	107,6	108,4	13,00%	
2005	18185	101,5	104,0	2417	103,5	112,2	13,30%	4753
2006	19127	105,2	109,4	2547	105,4	118,2	13,30%	
2007	19595	102,4	112,1	2638	103,6	122,4	13,50%	5185

Vir: Vpis otrok v vrtce 2008/09 in zagotavljanje prostih mest, 2008.

Analiza podatkov iz tabele 2 je pokazala, da je rast števila otrok, starih 0 let, v MOL hitrejša od rasti števila otrok, starih 0 let, na območju celotne države, kar predstavlja dodatne probleme prav v Ljubljani. Tako je v letu 2007 glede na leto 1999 število otrok, starih 0 let, na državni ravni zraslo za 12,1%, medtem, ko je bila ta rast v MOL 22,4%, oziroma za 85,1% višja. Povprečna letna stopnja rasti otrok, starih 0 let, je od leta 1999 do leta 2007 znaša na ravni države 1,4%, medtem ko v MOL znaša povprečna letna stopnja rasti otrok, starih 0 let, v istem obdobju 2,6%. Povprečna letna stopnja rasti števila otrok, starih 0 let, v letih od 1999 do 2007 je torej v MOL kar za 85,7% višja kot pa povprečna letna stopnja rasti v Sloveniji. Tudi delež rojstev na območju MOL v rojstvih na območju Slovenije raste vse od leta 2001, razen v letih 2003 in 2006, ko je ostal na enaki ravni kot leto poprej. Od leta 2001 do leta 2007 je ta odstotek zrasel iz 12,4% na 13,5%, to je za 8,9%.

4.1.5 Vključevanje otrok iz ostalih občin

Ko je leta 1996 v veljavo stopil Zakon o vrtcih, je bila za te občine značilna podinvestiranost na področju vrtcev in nepripravljenost na sodelovanje pri vključevanju

otrok v vrtce. Tako početje je pripeljalo do tega, da je morala MOL v letu 2007 sprejeti pravilnik o sprejemu otrok v vrtce, ki je dal prednost otrokom iz MOL, saj je po zakonu dolžnost občin, da prvo poskrbi za svoje otroke. Trenutno je teh otrok v vrtcih MOL-a 1922. Obstoječe prostorske kapacitete za izvajanje dejavnosti vrtcev na območju MOL bi zadoščale potrebam po varstvu za otroke, ki so stalni prebivalci občine tudi ob precej višjem deležu vključenosti otrok. Presežek se pojavlja, ker so v vrtce vključeni tudi otroci, ki so prebivalci drugih slovenskih občin, saj le-te za njih še danes ne zagotavljajo zadostnega števila mest.

4.1.6 Posebni dejavniki

Starši svoje otroke pogosto vpisujejo v več vrtcev. Obstajajo tudi primeri, ko starši vpišejo otroka v vseh 23 vrtcev na območju MOL. Nепrečiščeni podatki kažejo, da je bilo sprejetih nekaj več kot 2600 otrok, odklonjenih pa cca. 3900 otrok, a so v teh podatkih zajeti tudi dvojni in večkratni vpisi otrok. Ocenjuje se, da je približno 600 otrok, za katere je dolžna poskrbeti MOL. To pomeni, da je potrebno dodatno zagotoviti cca. 43 oddelkov predšolske vzgoje.

Povsem natančni podatki o potrebnem številu mest bodo znani šele v začetku septembra 2008, ko bodo otroci dejansko vstopili v vrtec. Razlog tiči v tem, da veliko staršev vpiše svojega otroka zgolj za »rezervo«, v septembru pa vstop otroka odklonijo. To število vpisanih otrok precej napihne, kar oteži realne ocene potreb po kapacitetah. Tako so septembra 2007 odprli en oddelek manj, kot pa so jih odobrili nekaj mesecev pred tem, saj že vpisani otroci v vrtec niso prišli. Enako se je dogajalo v letu 2006.

4.2 ALTERNATIVE ZA REŠEVANJE PROBLEMA

Zagotavljanje zadostnega prostora za izvajanje dejavnosti vrtcev je eden izmed projektov MOL, saj je ob tako velikem interesu staršev za vključitev otrok v vrtce, dolžna ukrepati. V skladu z določbo 10. člena Zakona o vrtcih (2005) kadar v kraju bivanja ni vrtca, ki izvaja javno službo, oziroma vrtec nima prostih mest, starši pa izrazijo interes za vključitev v vrtec tolikšnega števila otrok, da bi se v skladu s standardi in normativi oblikoval en oddelek, je lokalna skupnost dolžna najkasneje v 30 dneh začeti postopek za zagotovitev dodatnih prostih mest v javnem vrtcu ali razpisati koncesijo. Za zagotovitev prostih mest za otroke so v Oddelku za predšolsko vzgojo, izobraževanje in šport MOL že pred začetkom tega leta začeli pripravljati program ukrepov. Ker so vrtci lahko sprejeli samo toliko otrok, kolikor se bo jeseni z vstopom otrok v šolo sprostilo prostih mest, so za vse otroke na čakalni listi začeli s postopki za povečanje kapacitet v vrtcih. V načrtu je, da bodo polovico načrtovanih oddelkov odprli že v mesecu septembru, ostale pa preko jeseni letos.

Gradnja novih vrtcev je le ena od možnosti, ki jo imajo občine na voljo, še zdaleč pa ne edina. V nadaljevanju so predstavljene vse poti za reševanje problema vrtcev, katere pa predstavljajo tako nevarnosti kot priložnosti za podjetje Kongroup. Ko je govora o gradnji novih kapacitet se ponuja lepa priložnost, saj kontejnerska gradnja konkurira na podlagi cene, hitrosti izvedbe in prilagodljivosti sistema na spremembe v okolju (večanje, manjšanje vrtca), po drugi strani pa racionalnejša zasnova in novo oblikovanje oddelkov v vrtcih ob upoštevanju obstoječe zakonodaje, predstavlja grožnjo, ker potreb po novih kapacitetah ni več.

4.2.1 Pridobivanje prostora v osnovnih šolah

S ciljem zagotavljanja dodatnih prostorov je MOL v lanskem letu poiskala dodatni prostor v osnovnih šolah. MOL pri tem opozarja, da je prostor v osnovni šoli za vrtec manj primeren, zato to kljub opravljenim adaptacijam predstavlja le izjemno in začasno rešitev. V septembru je v prostorih OŠ Poljane začel z delom Waldorfski vrtec z dvema oddelkoma, v prostorih OŠ Savsko naselje pa vrtec Mali svet prav tako z dvema oddelkoma. V novembru 2007 so v pritličju OŠ Livada na novo odprli prostore za dve skupini otrok prvega starostnega obdobja, ki sta organizacijsko in strokovno vodeni iz vrtca Kolezija.

Za prihajajočo jesen načrtujejo še povečanje oddelkov vrtca v tistih osnovnih šolah, kjer imajo zaradi upada otrok iz prejšnjih let še nezasedene učilnice. S solidarnostjo osnovnih šol, podporo MŠŠ-ja, aktivnim sodelovanjem vodstev vrtcev ter vključitvijo staršev v informiranje o problematiki reševanja prostih mest za otroke v vrtcih, se s septembrom 2008 načrtuje pridobitev najmanj dodatnih 10 oddelkov (cca. 140 otrok).

4.2.2 Racionalizacija prostora v obstoječih oddelkih vrtcev

4.2.2.1 Adaptacija

MOL v sodelovanju z vrtci pregleduje vse možnosti prilagoditve prostorov drugega starostnega obdobja za namen predšolske vzgoje otrok prvega starostnega obdobja. Nato vrtci podajo predloge in oceno stroškov preureditve s ciljem takojšnje adaptacije. Trenutno poteka v MOL adaptacija treh oddelkov. Preurejajo dva nova oddelka v vrtcu Najdihojca in enega v vrtcu Mojca, kar pomeni pridobitev prostih mest za 42 otrok s septembrom 2008.

4.2.2.2 Nova navodila pri oblikovanju oddelkov

Skupnost občin Slovenije je predlagala, da bi vsi vrtci zvišali normative za oblikovanje starostno mešanih (heterogenih) oddelkov. Kritiki predloga zatrjujejo, da bi to pod vprašaj postavilo kakovostno varstvo otrok. Občina MOL je ljubljanskim vrtcem naložila naslednje naloge pri oblikovanju oddelkov za naslednje šolsko leto:

- Ob prehodu otrok iz prvega v drugo starostno obdobje normativ 14 postane normativ 19 otrok v skupini za otroke stare od 3-4 leta, pri čemer se oddelke združuje, tako da se lahko vključi čim več otrok in sprostijo čim več prostih mest,
- v največji možni meri se oblikuje homogene oddelke in čim manj kombiniranih oddelkov, pri čemer se uporablja fleksibilni normativ in
- skladno s pravilnikom se pospešuje prestop posameznih mlajših otrok v starejšo skupino.

Ob aktivnem sodelovanju vodstev vrtcev in ob podpori MŠŠ-ja, občina Ljubljana z navedenimi ukrepi načrtuje sprostitev prostih mest za vsaj 100 otrok (cca. 7 oddelkov) s septembrom 2008.

4.2.3 Drugi prostori MOL

Že nekaj časa potekajo aktivnosti usmerjene k pridobitvi vseh možnih poslovnih prostorov v lasti Mestne občine Ljubljana, ki bi jih lahko v prihodnosti usposobili in uporabili za izvajanje dejavnosti vrtcev. V načrtu je ureditev prostorov na Vojkovi cesti 73, Glinškovi ploščadi 11/1, Bratovževi ploščadi 30, Koseskega 17, Celovški cesti 161, Rozmanovi ulici 2a in ostalih morebitnih lokacijah MOL. S tem bi pridobili približno 10 oddelkov (140 otrok) s septembrom 2008, še dodatno pa 5-10 oddelkov (70-140 otrok) previdoma od jeseni 2008 do jeseni 2009. Gre za lokacije bivših vrtcev, katere so po drastičnem upadu števila otrok v 90-ih namenili za druge dejavnosti t.i. družbenega pomena. Glavna težava je v tem, da jih trenutno zasedajo knjižnice, društva, osnovna zdravstvena in zobozdravstvena dejavnost, za katere mora občina po drugi zakonodaji prav tako poskrbeti. Tudi za vse te subjekte trenutno iščejo nadomestni prostor. Pri iskanju možnosti preselitve pregledujejo tudi druge lokacije, kot so dislocirani prostori Službe za lokalno samoupravo.

4.2.4 Zasebni vrtci in koncesija

MOL ob strokovni podpori MŠŠ-ja pripravlja razpis koncesije za javno veljavni program prvega starostnega obdobja za zasebne vrtce, družinsko varstvo in zasebne vzgojitelje. Pri tem je težko podati kakršnokoli oceno o pričakovanem odzivu zasebnikov, saj bodo le-ti morali predhodno pridobiti licenco MŠŠ-ja ter vstopiti v postopek potrjevanja programa in vpisa v razvid vrtcev, prostor pa zagotavljati sami, tako kot to določa Zakon o vrtcih (1996). Kot pomemben motiv za uspešnejše kandidiranje in več potencialnih prijaviteljev pa bo ugodnejše financiranje za zasebne vrtce. Zasebne vrtce občina sofinancira v višini 85% sredstev, ki pripadajo na otroka v javnem vrtcu. V letu 2004 je delovalo pet zasebnih vrtcev z 10 oddelki, v letu 2008 pa 6 zasebnih vrtcev z 14 oddelki.

Za Kongroup je ustanavljanje novih zasebnih vrtcev lahko pozitivno in negativno. Če se bo v ustanavljanju privatnih vrtcev prepoznala dobra poslovna priložnost ob želji po izgradnji novih kapacitet, potem tem željam lahko služijo kontejnerski vrtci. Po drugi strani pa se

različne oblike zasebnih vrtcev pogosto organizirajo doma ali v že obstoječih zgradbah, kar za Kongroup ni ugodno.

V zakonodaji je pravna osnova za ustanavljanje zasebnih vrtcev Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (2003), ki pravi, da zasebni vrtec lahko ustanovijo domače in tuje pravne ali fizične osebe. Ko je vrtec kot pravna oseba vpisan v sodni register, lahko začne s postopkom vpisa v razvid izvajalcev javno veljavnih programov vzgoje in izobraževanja, ki ga vodi Ministrstvo za šolstvo in šport. Predlog za vpis v razvid vloži ustanovitelj zasebnega vrtca. Predlog za vpis se vloži na posebnem obrazcu, ki je dosegljiv na spletni strani MŠŠ-ja. Predlogu za vpis izvajalca je treba predložiti še akt o ustanovitvi ter pravilno izpolnjene obrazce, iz katerih so razvidni podatki o izpolnjevanju predpisanih pogojev glede prostora in opreme (število igralnic, oprema igralnic itd.), vključno z uporabnim dovoljenjem in v skladu s Pravilnikom o minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca (2000). Priložena mora biti tudi izjava, da bo do pričetka izvajanja dejavnosti izpolnjen tudi pogoj, ki se nanaša na zagotovljenost strokovnih delavcev s predpisano izobrazbo.

Po informacijah MOL-a sta predvidena dva zasebna vrtca na območju Rakovnika in Vič-Rudnika, s še neznanim začetkom poslovanja in številom oddelkov. Glede na zakonske pogoje sofinanciranja pa gre pričakovati skupaj vsaj 4 oddelke (64 otrok) do jeseni 2008 oziroma do zime 2009.

4.2.5 Prizidki k vrtcem

Predinvesticijske študije za izgradnjo prizidkov so v letu 2007 naredili na območjih, kjer je povpraševanje staršev največje. To je v vrtcu Šentvid (enota Mravljincek na Brodu), vrtcu Pedenjped (enota v Zgornjem Kašlju) ter v vrtcu Črnuče (enota Sonček v Šentjakobu).

V letu 2008 potekajo postopki za izdelavo projektne dokumentacije za izgradnjo prizidka za vrtec Črnuče (enota Sonček), vrtec Šentvid (enota Mravljincek), in vrtec Galjevica. Prvi prizidek bo zgrajen čez približno leto dni, nato bodo sledili še ostali. Na MOL-u intenzivno iščejo tudi nove možnosti za vrtec na Vrhovcih. Obstaja možnost popolnoma novega vrtca v okviru Tehnološkega parka Brdo, kar predstavlja za Kongroup odlično priložnost za pripravo ponudbe, saj se tam spodbuja mlada in inovativna slovenska podjetja. Možen je tudi prizidek k obstoječemu vrtcu Vrhovci. Omenjene dejavnosti trajajo dalj časa, saj je potrebno pri investiciji spoštovati roke in postopke, ki jih narekuje zlasti Uredba o enotni metodologiji za investicije v javnem sektorju in Zakon o javnem naročanju. S prizidki naj bi pridobili 38 dodatnih oddelkov (približno 530 otrok) do leta 2010.

4.2.6 Nove soseske

V okviru nove urbanistične zasnove MOL, se problematiko vrtcev rešuje sočasno s problematiko stanovanjskih gradenj in namensko rezervacijo lokacij za vrtec v okviru

gradnje novih sosesk. Pri tem se zahteva od bodočih investitorjev, da prispevajo za javno dobro tako, da namenijo del stanovanj ali zgradijo vrtec. Ker je kontejnerska gradnja primerna tudi za reševanje stanovanjske problematike to za Kongroup ni ovira, marveč prednost. Tako se lahko pripravi celovitejši projekt s katerim se podjetje prijavi na razpis. V okviru novih sosesk, kot so Stanežiče, Črnuški bajer in Opekarna ter druge soseske, je v načrtu izgradnja novih vrtcev in šol. To bo prineslo 22 dodatnih oddelkov (čez 300 otrok) do leta 2015.

4.3 PREGLED UKREPOV

Pregled ukrepov in načrte občine MOL pri zagotavljanju dodatnih kapacitet v vrtcih sem povzel v tabeli 3, ki ponuja sumarni prikaz ocene potreb in planiranja dodatnih mest do leta 2015. Tako vidimo, da bo jeseni 2008 po vsej verjetnosti nekaj otrok ostalo brez mesta v vrtcih, kar bi v podjetju KonGroup lahko izkoristili s ponudbo kontejnerskega vrtca za občino MOL. Po virih blizu vodstva mesta naj bi bila ideja modularnega vrtca zelo dobrodošla. S postavitvijo vrtca v glavnem mestu bi si zagotovili edinstveno promocijo in pridobili na imenu tako doma kot tudi v tujini.

Tabela 3: Pregled potrebnih in planiranih dodatnih mest v vrtcih MOL do leta 2015

Obdobje	Skupna ocena potreb	Planiranih dodatnih mest	Zagotovljenih do:
2008	600* dodatnih mest (43 oddelkov)	486 dodatnih mest (34 oddelkov)	September oziroma jesen 2008
Od 2009 naprej	960 mest (60 oddelkov)	960 mest (60 oddelkov)	2009 – 2015 **

Legenda: * Podatki še niso dokončni

** Sprotno prilagajanje ponudbe glede na interes staršev

Vir: Vpis otrok v vrtece 2008/09 in zagotavljanje prostih mest, 2008.

4.4 ODZIVI JAVNOSTI NA MOBILNE VRTCE

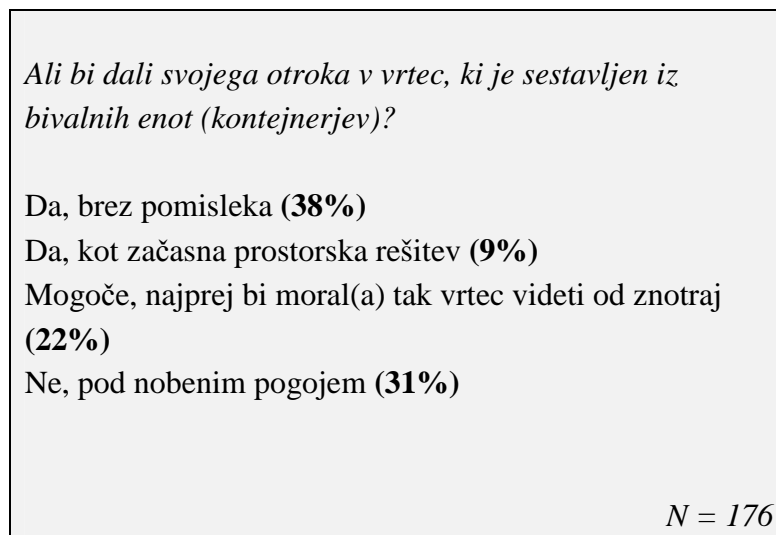
Z eno besedo bi se odzive najboljše opisalo kot mešane. Kritiki ideje kot glavno pomankljivost mobilnih vrtcev poudarjajo to, da so iz kontejnerjev. Ob tem hitro zanemarijo vse prednosti, ki jih taka gradnja prinaša ter nemudoma zavrnejo vsakršne trditve, da so pogoji bivanja povsem enaki kot v ostalih vrtcih. Zunanost vrtca, ki jo zaznamuje industrijska estetika pločevine, mnogim ni po godu. V Kongroupu imamo ugodno rešitev, ki se imenuje Total paneli, kateri so opisani v delu o partnerjih. Predlog MŠŠ-ja, da občine zaradi prostorske stiske v vrtcih postavijo mobilne vrtce oziroma kontejnerje, so različne interesne skupine nemudoma izrabile za negativno kampanjo proti vladi. Take in podobne politikantske spletke lahko KonGroupu močno škodijo. Mnogi

starši pod vprašaj postavljajo varnost otrok in nizko kvaliteto bivanja. Iz Direktorata za vrtce in osnovno šolstvo so v zvezi s tem pojasnili, da pogoji za bivanje v mobilnih vrtcih po zakonu morajo biti enaki kot v grajenih ali montažnih. Prostorji morajo biti prilagojeni otrokom, mobilni vrtec pa mora biti tudi izoliran kot sezidan vrtec, pri čemer še poudarjajo, da gre za cenovno zelo ugodno možnost. Tudi na občinah je prisotno zanimanje za mobilne vrtce in jim ne nasprotujejo, ob pogoju da se spoštuje zakonodajo. Ker se soočajo s stisko, ki jo je treba do jeseni rešiti kot največjo prednost izpostavljajo hitrost izgradnje takega vrtca. Zanimivo je, da stvar ne prihaja iz tretjih držav, kot nekateri hitijo zatrjevati, temveč modularne vrtce in šole že dlje časa gradijo v razvitih članicah EU kot sta Avstrija in Nemčija ter v skandinavskih deželah, ki slovijo po uspešni socialnih politiki.

4.4.1 Anketa

Rezultati ankete, ki je prikazana na sliki 2, pokažejo, da je več kot tretjina vprašanih (38%) odgovorila, da bi brez pomisleka svojega otroka vpisala v vrtec sestavljen iz kontejnerskih enot, kar je zelo spodbudno in nakazuje, da se ljudje počasi privajajo na alternativne oblike gradnje. Še 9% anketiranih bi otroka vključilo, pod pogojem, da je to začasna rešitev, kar mobilen vrtec v precej primerih tudi je. Precejšnjo skeptičnost do izgleda notrajnosti modularne postavitve nakazuje podatek, da bi 22% anketiranih moralo najprej pogledati kako stvar izgleda od znotraj. Slaba tretjina vprašanih (31%) v to rešitev ne zaupa in ne bi otroka v vrtec takega tipa vpisalo pod nobenim pogojem.

Slika 2: Anketa o kontejnerskih vrtcih

Vir: Arcon d.d., 2008.

Zaključim lahko, da nekaj več kot polovica anketirancev še ni čisto prepričana v prednosti takega vrtca in v njegovo enakovrednost napram montažnim in klasičnim, ki je sicer zakonsko določena, ne verjame. V realnosti, ko je to edina opcija, bi si verjetno marsikateri

starš raje premislil, kot pa da plačuje npr. drago zasebno varstvo. Vseeno podatki kažejo, da bo imel KonGroup oziroma občine, ki bodo take vrtnice postavile, še precej izzivov pri prepričevanju nejevernežev. Pot reševanja tega problema vidim tako, da se starše enostavno povabi v vrtec tega tipa, kjer si lahko na lastne oči pogledajo, da kontejnerska gradnja ne izključuje kvalitetnega bivanja in varnosti. Še več, s kvalitetnim oblikovanjem in inovativnimi rešitvami lahko vrtec pridobi konkurenčno prednost, katere ne bo moč kar tako posnemati.

4.5 OSTALE OBČINE PO SLOVENIJI

Vlada letos vsem občinam, kjer so vrtnice najbolj polni, predlaga mobilne vrtnice v zabojnikih oziroma kontejnerjih. Kot prva v državi bo zabojnike postavila občina Brezovica. Kot glavna prednost se izkaže hitrost gradnje, saj bi za nov in drag vrtec potrebovali 3 leta, medtem ko lahko začasnega postavijo v dveh mesecih. Cena za vrtec naj bi znašala 200.000€. Če bo v prihodnosti obstajala potreba po še večjih kapacitetah bodo vrtnicu enostavno dodali nove enote, saj gre za module, ki se razporejajo, dodajajo in odzemajo brez večjih težav. Torej, če se bo skozi leta vpis drastično zmanjšal se lahko te enote bodisi odproda, prestavi v kako drugo občino ali uporabi v druge namene. Na njihovi spletni strani so prejeli mnogo vprašanj staršev glede izgleda modularnega vrtnice, zato so posredovali sliko zunanosti takega vrtnice. Vrtnice, ki ga bodo gradili v Podpeči bo enak vrtnicu na sliki 3, le da ne bo v obliki kvadrata, vendar malo bolj razgibane oblike.

Slika 3: Kontejnerski vrtnice

Vir: Občina Brezovica, 2008.

Kljub temu, da podatki o točnem številu otrok, ki jih želijo starši vključiti v katerega od javnih vrtnic še niso dokončni, tudi v občini Novo mesto ocenjujejo, da v tamkajšnjih vrtnicah ne bo prostora za vse. Po zdajšnjih podatkih so v vrtnicu Ciciban za vpis 1. septembra zavrnili 69 otrok, povečini iz prvega starostnega obdobja, malo možnosti za vpis ima tudi 40 staršev, ki so želeli otroke v vrtnice vpisati med letom. V drugem javnem novomeškem

vrtnu, vrtnu Pedenjped, prav tako ne bodo mogli sprejeti vseh otrok. Letos bodo vpisali blizu 120 novih otrok, zavrnilo pa med 50 in 60 otrok. Največ zavrnjenih je iskalo varstvo za otroke v prvem starostnem obdobju. O gradnji novega vrtna na novomeški občini za zdaj še ne razmišljajo, imajo pa v Podbrezniku predviden prostor za postavitev objektov za izvajanje predšolske vzgoje. S težavami, povezanimi s prevelikim vpisom otrok v vrtnce, se srečujejo tudi v občinah Ptuj in Komenda, katere župan je osebno poklical v Konhišo in zaprosil za ponudbo. Na MOL so še zapisali, da naj bi tudi Slovenska vojska pripravljala prostore za vrtnce.

5 ZAKONODAJA

Zakonodaja temeljito in striktno predpisuje katerim standardom mora vrtec zadostovati, da se lahko znotraj izvaja za to predvidena dejavnost. Pri investicijah in investicijskem vzdrževanju v javnih vrtnih se uporabljajo določila Pravilnika o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtna, ki je bil sprejet na podlagi Zakona o vrtnih (1996). Za kuhinje pa zdravstveni inšpektorat poleg citiranega pravilnika pri izdaji odločb uporablja še določbe Pravilnika o higieni živil, Zakona o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živili, Zakona o nalezljivih boleznih ter Zakona o zdravstveni inšpekciji.

5.1 NAROČNIK

Naročnik projekta (občina, podjetje) mora za postavitev vrtna zagotoviti gradbeno parcelo za stavbo, parkirišče, dostope in dovoze na parkirišče, gospodarsko dvorišče ter igrišče. Pri izbiri lokacije mora upoštevati, da je na otroka zagotovljenih najmanj 25m² zemljišča, razen v primeru, ko so v neposredni bližini vrtna zelene površine, katere se da uporabljati za igro, potem je minimalni zahtevk 15m² na otroka. Hrup in koncentracija škodljivih snovi v zraku ne smeta presegati dovoljenih mej, ki so predpisane za stanovanjska naselja, priporočljivo pa je, da se vrtec zbližuje in, v kolikor je to le mogoče, združuje s podobnimi zavodi, šolami, rekreacijskimi površinami ali parki. Igrišče mora meriti najmanj 15m² na otroka, izjemoma tudi manj, če so v neposredni bližini zelene površine, ki jih je mogoče uporabljati za igro, in do njih vodi varna pot. Urejeno mora biti tako, da otrokom omogoča izbiro raznovrstnih dejavnosti, socialne stike in tudi umik v zasebnost v skladu s kurikulumom in programom vrtna. Opremljeno mora biti z enostavnimi, sestavljenimi in kompleksnimi igralnimi enotami tako, da je za vsakega otroka na voljo najmanj 1,5 igralnega mesta. Igrišče mora imeti sončno lego, mora biti zavarovano pred vetrom, zagotovljeni morata biti naravna in umetna senca. Na igrišču ne smejo biti posajeni strupeni grmi in rastline. V topli polovici leta je potrebno v času od 10. do 16. ure zagotoviti primerno osenčenost, ki omogoča vsem otrokom, ki so hkrati na igrišču, izvajanje dejavnosti v senci. Priporočena je naravna osenčenost z zazelenitvijo.

5.2 IZVAJALEC

Večji del Pravilnika o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca (2000) se nanaša na načrtovanje stavbe vrtca, kar je pomembno za izvajalca, v našem primeru podjetje KonGroup. Normativi za stavbo, prostore vrtca in opremo imajo velik vpliv na stroške izvedbe, torej imajo posreden vpliv tudi na naročnika, saj so stroški podlaga za izračun prodajne cene. Prostori v vrtcu morajo biti funkcionalno oblikovani glede na starost otrok. Otrokom in odraslim morajo tako v teku enega dne kot skozi celo leto, omogočati različne dejavnosti, in sicer načrtovane, spontane, skupne, skupinske in individualne. Prostori morajo biti oblikovani tako, da je mogoča optimalna povezanost med njimi in preglednost nad dejavnostmi otrok. V vrtcu je potrebno planirati več različnih vrst prostorov, ki so prikazani v tabeli 4.

Tabela 4: Vrste prostorov, ki jih mora vsebovati stavba vrtca

Prostori za otroke	Prostori za otroke prvega in drugega starostnega obdobja	Garderoba
		Igralnica
		Sanitarije
		Terasa ob igralnici za otroke prvega starostnega obdobja in otroke razvojnega oddelka
	Skupni prostori	Osrednji prostor, ki se lahko uporablja tudi za gibalne dejavnosti
		Dodatni prostor za dejavnosti otrok
		Prostor za individualno delo z otroki, ki potrebujejo svetovanje ali pomoč
Sanitarije na igrišču		
Drugi prostori	Prostori za strokovne delavce	Skupni prostor za strokovne delavce
		Kabinet za skupna vzgojna sredstva in pripomočke
		Prostor za vodjo enote
		Prostor za svetovalnega delavca
		Prostor za drugega strokovnega delavca
		Garderoba
		Sanitarije
		Shramba za prenosljiva igrala in materiale za igrišče
		Upravni prostori
	Pisarna za administracijo	
	Pisarna za računovodstvo	
	Prostor za arhiv	
	Sanitarije	
	Gospodarski prostori	Kuhinja
		Shramba za živila in kuhinjski inventar
		Pralnica
		Shramba za čistila
		Shramba za preostalo opremo
		Delavnica za vzdrževalna dela
		Kotlovnica
		Garderoba
		Sanitarije za tehnično osebje
	Komunikacijske poti	Vhod z nadstreškom in vetrolovom
		Hodniki
		Stopnice ipd.

Vir: Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca, 2000.

Za vsakega od teh prostorov so zapisana natančna pravila. Tako morajo biti stene v igralnicah in garderobah do 1,20m obložene z gradbenim proizvodom, ki daje občutek toplote in je odporen na mehansko obrabo, v sanitarijah pa z gradbenim proizvodom, ki je trden in za vodo neprepusten. Vrhnje talne, stenske in stropne obloge morajo biti iz materialov, ki dušijo hrup. Instalacije morajo biti načrtovane in narejene tako, da se prepreči širjenje zvoka po prostorih, v katerih bivajo otroci. Zaradi varnosti, zasteklitve predelnih sten od tal do 1,20m nad tlemi, niso dovoljene. Garderoba za otroke je praviloma umeščena v osrednjem prostoru, tako da jo ima vsaka skupina poleg igralnice. Njena neto površina za en oddelek je 8m². Osnovni izhodišči za dimenzioniranje prostora sta dolžina garderobnih elementov in prosta talna površina za prehode. Prehodi med elementi opreme morajo biti široki najmanj 100cm oziroma 120cm, če je garderoba namenjena otrokom razvojnega oddelka. V garderobi mora biti prostor za oblačila in obutev (dolg vsaj 20 cm na otroka), klop za preobuvanje, podstavki za obutev in obešalniki. Otrokov prostor v garderobi mora biti jasno označen in opremljen tako, da lahko otrok shrani svoje drobnarije. Strogi so tudi predpisi za okna in vrata. Tako morajo biti vsa vhodna vrata in vrata v vetrolovu opremljena z napravo za avtomatsko zapiranje, nihajna vrata niso dovoljena. Pravilnik predpisuje tudi dva parkirna prostora na oddelek vrtca. Kontejnerska gradnja ne izključuje etažnosti, pravilnik pa dovoljuje največ enonadstropno stavbo, pri čemer morajo biti prostori za otroke prvega starostnega obdobja ter otroke s posebnimi potrebami v pritličju. V primeru enonadstropne stavbe, je treba zagotoviti tudi tovorno dvigalo za prehrano in urediti varno stopnišče, kar prinese dodatne stroške. Pomembno je tudi, da zmogljivost nove stavbe ne sme biti večja od šestih oddelkov in ne manjša od dveh oddelkov. Pravilnik predvideva 22 otrok na oddelek, a v realnosti so oddelki tudi precej manjši, saj se določajo na podlagi starosti otrok, ki so združeni v določenem oddelku. Tako za otroke iz prve starostne skupine oddelek šteje zgolj 14 otrok.

6 KONČNA CENA VRTCA

Normirana neto zazidalna površina stavbe vrtca je odvisna od organiziranosti vrtca (samostojni, centralni, enota), števila oddelkov ter starostne sestave otrok in je zapisana v prilogi Pravilnika o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca. Na podlagi priloge sem naredil informativni izračun cene kontejnerskega vrtca, glede na število oddelkov in z njo povezano predpisano kvadraturu. Za ceno sem vzel 500€ na kvadratni meter, kar je precej realna postavka glede na pretekle izračune izdelane znotraj podjetja Konhiša. Cena je v realnosti odvisna od marsičesa. Nanjo vpliva učinkovitost organizacije proizvodnje, cene dobavljenih kontejnerjev, cena transporta, smotrnost rabe materialov, stroški načrtovanja, morebitna etažnost vrtcev, (dis)ekonomija obsega, stopnja prefabrikacije enot, število naročil ipd. Kot je razvidno iz tabele 5 se zna cena za vrtec gibati od 184.000€ za vrtec z dvema oddelkoma pa vse do 470.000€ za vrtec z največjo normirano neto zazidano površino, to je 421 m².

Tabela 5: Končne cene vrtcev glede na predvideno število oddelkov

Število oddelkov	2	3	4	5	6
Neto zazidalna površina	368m ²	219m ²	293m ²	348m ²	421m ²
Cena na kvadratni meter*	500 €/m ²	500 €/m ²	500 €/m ²	500 €/m ²	500 €/m ²
Končna cena vrtca	184.000 €	240.000 €	320.500 €	390.000 €	470.000 €

Legenda: * Cena na kvadratni meter bi se v realnosti zaradi ekonomije obsega z velikostjo naročila manjšala, vendar sem zaradi poenostavitve izračuna to možnosti zanemaril.

Vir: Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca, 2000 in lastni vir.

SKLEP

V okviru diplomske naloge sem prišel do spoznanja, da je poslovna priložnost gradnje modularnih kontejnerskih vrtcev dozorela in da je primeren čas, da si podjetje KonGroup ustvari ime na trgu kot zanesljiv partner vsem občinam v stiski, ki se soočajo s premajhnimi kapacitetami za varstvo in razvoj svojih otrok.

V predelu zakonodaje in obvezah naročnika sem bežno omenil, da je lahko slednji tudi podjetje. Ideja vrtcev znotraj podjetij ni nova. Spada k skrbi za zaposlene in kvalitetnemu ravnanju z ljudmi pri delu. Verjetno najbolj poznano podjetje z vidika »razvajanja« svojih zaposlenih je Google, ki postavlja visoka merila. Mnogo podjetij jim skuša slediti in lasten vrtec uvrščajo med projekte, ki so že na čakalni listi. Tu ciljам predvsem na velike korporacije, ki si to lahko privoščijo in za katere je postavitve lastnega vrtca tudi smotrna. Takih je nekaj tudi v Sloveniji. Povečevanje časa prebitega na delovnem mestu gre v veliki meri na račun zmanjšanja časa preživetega z družino. Občutek zaposlenega, da lahko vsak trenutek v službi naredi premor in ta čas porabi za pogovor ali igranje s svojim otrokom ter se hitro vrne nazaj in zopet posveti delu, je neprecenljiv. Za podjetje taka investicija direktno ne prinaša dobička, vendar na uspeh podjetja vpliva posredno. Zaposlenim ni treba zapustiti delovnega mesta eno uro prej, da se prebijejo skozi promet, da bi prispeli do vrtca, kjer se nahaja njihov otrok. Če ima podjetje lasten vrtec se v vseh njihovih prostorih prične ustvarjati družinska klima in povečuje zvestoba zaposlenih, ki se takim bonitetam ne odrečejo zlahka. Gledano po organizacijski strukturi se med zaposelnimi stke še več prijateljskih vezi, tako vertikalnih kot horizontalnih, saj je vrtec hitro ena od najbolj prometnih točk neformalnega srečevanja med ljudmi. Prav tako je lasten vrtec odličen motiv za mlade talente, da se pridružijo takemu podjetju. Bližina otrok bi povzročila svobodnejši miselni okvir ter povečala sproščenost in inovativnost zaposlenih. Še bi lahko našteval pozitivne eksternalije, ki jih taka poteza prinaša, a naj dodam le še konkretniji primer koristi: panelno fasado modularnega vrtca se lahko uporabi v trženjske namene in se jo brez večjih stroškov menja skladno z zamenjavo korporacijske zunanje podobe.

V kolikor bi mi obseg diplomske naloge to dovoljeval bi se vrtcem znotraj podjetij posvetil v večji meri. Morda se tu odpirajo še večje priložnosti kot pri občinah, a naj mi ta primer služi kot dejstvo, da gre za produkt, ki nima tako omejenega roka trajanja, da bi ga ponujali le takrat, ko se pojavi stiska.

Pa vendar je za specifičen primer občin potrebna hitra odzivnost, saj bo jeseni tako rekoč že prepozno. Danes podjetja, ki se težko in počasi obračajo s tokom, hitro izginejo s podjetniškega radarja. Preživijo oziroma prosperirajo le najbolj iznajdljivi, dinamični in prilagodljivi gospodarski subjekti. Pojavila se je lepa priložnost za dokaz, da mednje spada tudi KonGroup.

LITERATURA IN VIRI

1. Antončič, B., Hisrich, R. D., Petrin, T. & Vahčič, A. (2002). *Podjetništvo*. Ljubljana: GV Založba.
2. *Arcont d.d., Gornja Radgona*. Najdeno 08. avgusta 2008 na spletnem naslovu <http://www.arcont.si/si/index.php>
3. *Al Container - Storitve*. Najdeno 17. aprila 2008 na spletnem naslovu <http://www.alcontainer.si/index.php?id=832>
4. Bučar, B., Vahčič, A. (1997). *Osnove podjetništva*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
5. *Containerization – Wikipedia the free encyclopedia*. Najdeno 15. Aprila 2008 na spletnem naslovu http://en.wikipedia.org/wiki/Containerization#Biggest_ISO_container_companies
6. Cool, K., Dalsace, F. & Dragonetti N. C. (2003). *A comparative test of the efficiency, focus and learning perspectives of outsourcing*. Jouy-en-Josas: HEC Group.
7. Drnovšek, M., Stritar, R. & Vahčič, A. (2004). *Priročnik za pripravo poslovnega načrta*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
8. Greaver, M. F. (1999). *Strategic Outsourcing: A structured approach to outsourcing decisions and initiatives*. New York: American Management Association Publication.
9. Grossman, G. M., Helpman, E. (2005). Outsourcing in a global economy. *Review of economic studies*, 72, 135-159.
10. Janković objavlja vrtce za vse otroke [24UR]. Najdeno 19. maja 2008 na spletnem naslovu <http://24ur.com/novice/slovenija/jankovic-objavlja-vrtce-za-vse-otroke.html>
11. *Kako ustanoviti zasebni vrtec?*. (2008). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport.
12. Kobe, E. (2008, 10. julij). So mobilni vrtci rešitev?. *24UR*. Najdeno 14. julija 2008 na spletnem naslovu <http://24ur.com/novice/slovenija/so-mobilni-vrtci-resitev.html>
13. Kotnik, J. (2006). *Konhiša* (Diplomska naloga, Fakulteta za arhitekturo Ljubljana, 2006).
14. *Kovinarska Vrhnika – O podjetju*. Najdeno 8. aprila 2008 na spletnem naslovu <http://www.kovinarska-vrhnika.si/vizitka.htm>
15. Kresal J. (2004, 10. oktober). Kaj usmerja razvoj arhitekturne tehnologije. *AR*, 2, 12-15.
16. Novak, I. (2008, 29. maj). Vrtec bo zastonj, prostora za vse ni. *Dolenjski list*. Najdeno 08. junija 2008 na spletnem naslovu <http://www.dol-list.si/si/>

17. Modularni vrtci [*Občina Brezovica*]. Najdeno 11. julija 2008 na spletnem naslovu <http://www.brezovica.si/novice/default.asp?Ident=7231&pogled=2&kat=2>
18. Otroci jeseni v mobilne vrtce? [*MMC RTV SLO*]. Najdeno 18. julija 2008 na spletnem naslovu http://www.rtv slo.si/modload.php?&c_mod=rnews&op=sections&func=read&c_menu=1&c_id=178045&rss=1
19. Peters, T. (2005). *Design*. New York: DK Publishing.
20. *Imenik dejavnosti - PIRS*. Najdeno 5. maja 2008 na spletnem naslovu <http://www.pirs.si/slo/izdelki-in-storitve/rezultati-iskanja-po-spisku/>
21. Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca. (2000). *Uradni list RS*. (št. 73/2000, 19. avgust 2000 in št. 33/2008, 04. april 2008).
22. *REM montaža in kleparstvo d.o.o.*. Najdeno 17. aprila 2008 na spletnem naslovu <http://www.rem.si/default.asp?stopId=|1|321&lang=slo&pageId=321&tipId=viz>
23. *Total Panel System – Tech Spec*. Najdeno 9. aprila 2008 na spletnem naslovu <http://www.totalstone.co.uk/totalstone/techspec.html>
24. *Vpis otrok v vrtce 2008/09 in zagotavljanje prostih mest*. (2008, 13. maj). Ljubljana: Oddelek za predšolsko vzgojo, izobraževanje in šport MOL.
25. Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja. (2003). *Uradni list RS*. (št. 115/2003, 24. november 2003).
26. Zakon o vrtcih. (1996). *Uradni list RS*. (št. 12/1996, 29. februar 1996 in št. 25/2008, 14. marec 2008).